

Veronika JUHAŇÁKOVÁ, *Holdování panství Třeboň knížeti Ferdinandovi ze Schwarzenberku roku 1683*, České Budějovice 2010, Historický ústav Filozofické fakulty Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích, bakalářská práce, 93 s.

Posudek vedoucího bakalářské práce

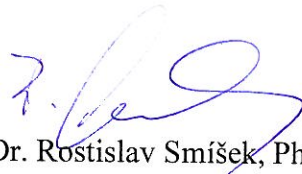
Teoretický koncept symbolické komunikace, který na sklonku devadesátých let 20. století vypracovali Gerd Althoff a Barbara Stollberg-Rilinger z univerzity v Münsteru, znovu obrací pozornost historiků a historiček k novým politickým dějinám, v nichž důležité místo zaujímá člověk. Ve svých studiích o rituálech v Římsko-německé říši se zabývali především obsahem symbolických forem, v kterých se odráželo prostřednictvím rozličných rituálních úkonů hierarchické uspořádání společenského řádu a mocenská autorita. Tento náročný metodologický pohled si ve své práci vybrala Veronika Juhaňáková, jež se věnovala interpretaci symbolického rituálu holdování jihočeského panství Třeboň knížeti Ferdinandovi ze Schwarzenberku roku 1683. Jde o problematiku, která se na rozdíl od evropské historiografie doposud v českém dějepisectví netěšila přílišnému zájmu historiků a historiček, jak to ostatně Veronika Juhaňáková dokládá v úvodní kapitole, v níž se pokouší shrnout základní domácí i zahraniční literaturu a naznačit vlastní metodologická východiska. Svě pojednání vystavěla především na výzkumu popisů průběhu slavnostního aktu a korespondence Ferdinand ze Schwarzenberku s vrchnostenskými úředníky a dalšími osobami, které jsou uloženy na jednotlivých pracovištích Státního oblastního archivu Třeboň.

V dalších třech obsáhlých oddílech autorka analyzuje jednotlivé kroky, jimiž se mladý kníže a vrchní hejtman panství Třeboň Theobald Carl Siebert z Liliensteinu ubírali při přípravách rituálu holdování. Stranou pozornosti nenechává interpretaci samotného rituálu převzetí moci na panství Třeboň Ferdinandem ze Schwarzenberku, ritualizované chování a projevy konkrétních účastníků. Jeho jednotlivé symbolické kroky podávají důležité svědectví o myšlenkovém světě raně novověkého člověka, v němž se odráželo především hluboké povědomí o pevné společenské hierarchii na prahu novověku. Ve čtvrtém oddílu předkládané práce se autorka pokouší zasadit svrchnostenský slavnostní akt do kontextu rituálu holdování ostatních schwarzenberských panství v Čechách knížeti Ferdinandovi a Jindřichova Hradce Heřmanu Jakubu Černínovi a jeho manželce Marii Josefě Slavatové roku 1694, naznačit případné rozdíly či analogie mezi nimi. Ze zasvěceného výkladu o významu konkrétních symbolických kroků však autorce nemizí konkrétní člověk. To ostatně dokládá v páté kapitole, kde barvitě vykresluje obrazy některých účastníků performance – Ferdinanda

ze Schwarzenberku, vrchního hejtmana panství Třeboň Theobalda Carla Sieberta z Liliensteinu a třeboňských poddaných, které se objevily před zraky soudobých pozorovatelů třeboňského rituálu.

Přestože se Veronika Juhaňáková v některých částech bakalářské práce nevyvarovala popisnému pojetí, nelze při dosavadním neradostném stavu poznatků o průběhu rituálu holdování poddaných svému pánovi a jeho jednotlivých symbolických krocích autorce tento postup vyčítat. Naopak velmi oceňuji její neustálou snahu o hledání srovnávacího výkladového kontextu s rituály holdování dalších schwarzenberských panství knížeti Ferdinandovi a Jindřichova Hradce Heřmanu Jakubu Černínovi a jeho manželce Marii Josefě Slavatové roku 1694. Předložené pojednání je výsledkem samostatného badatelského úsilí a obrovské péle. Proto bakalářskou práci slečny Veroniky Juhaňákové doporučuji k obhajobě a navrhuji ji klasifikovat stupněm **v ý b o r n ě**.

České Budějovice 21. 8. 2010


PhDr. Rostislav Smíšek, Ph.D.